

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE (PPK)



CO POWINIEN WIEDZIEĆ
O PPK PRACOWNIK, CZYLI
NAJWAŻNIEJSZE PYTANIA
I ODPOWIEDZI

Spis treści

I.Uczestnictwo w PPK	4
II.Wpłaty do PPK	5
III.Dopłaty do PPK ze strony Państwa	5
IV.Bezpieczeństwo środków gromadzonych w ramach PPK	6
V.Zmiana pracy	6
VI.Podział środków z PPK	7
VII.Wypłata	7
VIII.Inne dyspozycje finansowe	9
IX.Dziedziczenie	9

I. Uczestnictwo w PPK

Czy można mieć kilka PPK? Czy pracownik może mieć kilka PPK?

Tak. Pracownik powinien być zapisany do PPK prowadzonych we wszystkich zakładach pracy których jest zatrudniony.

Czy mam jakieś przywileje związane z uczestnictwem w PPK?

Tak, do każdej składki którą sam odprowadzisz dopłaca również pracodawca. Ponadto otrzymasz również wpłatę powitalną oraz dopłaty roczne ze strony Państwa. Dodatkowo wypłaty w przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego nie są obciążone podatkiem od zysków kapitałowych tzw. „podatkiem Belki”.

Czy można przenieść środki z PPK byłego pracodawcy do PPK u nowego pracodawcy?

Tak.

Kto wybierze fundusz w którym będą inwestowane moje środki?

Zostaniesz przydzielony do funduszu odpowiedniego dla Twojego wieku. Jednakże masz możliwość przeniesienia już wpłaconych środków do innego funduszu.

Co to są fundusze zdefiniowanej daty?

Założenie funduszy cyklu życia jest takie, że na początku fundusze inwestują gromadzone środki w instrumenty bardziej ryzykowne, ale o potencjalnie większej stopie zwrotu. Gdy zbliżamy się do końca inwestycji, rośnie udział instrumentów bardziej bezpiecznych. Wszystko po to, aby nie ryzykować utraty zbieranych środków przed wypłatą. Zatem fundusze dla młodszych oszczędzających będą inwestowały przez dłuższy czas bardziej ryzykownie, natomiast w funduszach dla osób, które są bliżej emerytury, większy będzie udział instrumentów bardziej bezpiecznych. Polityka inwestycyjna wybranego funduszu będzie się automatycznie dostosowywała do wieku uczestnika PPK, bez konieczności zmiany funduszu.

W jakie instrumenty finansowe inwestują fundusze cyklu życia w PPK?

Instrumenty te zostały podzielone na dwie grupy: udziałowe i dłużne. Udziałowe, czyli bardziej ryzykowne to np. akcje, prawa poboru, prawa do akcji, warranty, instrumenty pochodne i jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, ale o odpowiedniej polityce inwestycyjnej. Do instrumentów dłużnych czyli bardziej bezpiecznych należą instrumenty rynku pieniężnego, obligacje, bony skarbowe, depozyty bankowe. Ustawa szczegółowo opisuje zasady inwestowania w ramach funduszy zdefiniowanej daty.

Który fundusz jest dla mnie odpowiedni?

Fundusz w którym data końcowa (w nazwie) zbliżona jest do roku w którym planujemy zrealizować wypłatę z PPK gdyż ich polityka inwestycyjna zależna jest od liczby lat, które pozostały uczestnikowi do osiągnięcia 60. roku życia. Będzie to data właściwa zawsze dla danego, pięcioletniego przedziału roczników. Poczynając od roczników 1963-1967, dla których funduszem zdefiniowanej daty jest fundusz, którego zdefiniowana data przypada na rok 2025.

Czy mając PPK mogę korzystać z innych form zabezpieczenia emerytalnego?

Tak, PPK nie wyklucza możliwości posiadania IKE, IKZE, PPE czy pozaustawowego programu emerytalnego prowadzonego przez pracodawcę.

II. Wpłaty do PPK

Ile mogę dopłacać dodatkowo? Czy mogę dopłacać sam?

Tak w ramach PPK pracownik może wносить składkę dodatkową w wysokości do 2% wynagrodzenia. Maksymalna wysokość składek finansowanych przez uczestnika PPK wynosi 4% wynagrodzenia, w tym wpłata podstawowa do 2% i wpłata dodatkowa to kolejne maksymalnie 2%.

Jakie koszty ponoszę będąc w PPK? Jakie są koszty uczestnictwa w PPK?

Pracownik poza obowiązkową składką podstawową obciążony jest podatkiem dochodowym od składki płaconej przez pracodawcę.

Czy składki na PPK będę mógł odliczyć od podatku?

Nie.

III. Dopłaty do PPK ze strony Państwa

Co to jest aktywne oszczędzanie? (Przy dopłatach)

Dopłata roczna zostanie wypłacona jeśli wpłaty dokonywane w danym roku kalendarzowym na PPK, będą równe kwocie wpłat podstawowych należnych od kwoty stanowiącej co najmniej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku.

Aby otrzymać dopłatę roczną, to do 6-krotności liczą się wpłaty pracownika czy tylko pracodawcy?

Zarówno wpłaty pracownika, jak i pracodawcy.

Ile składek należy odprowadzić aby otrzymać roczną dopłatę od Państwa? Jakie warunki należy spełnić aby otrzymać dopłatę roczną? Jakie warunki należy spełnić aby otrzymać dopłatę?

Dopłata roczna zostanie wypłacona jeśli wpłaty dokonywane w danym roku kalendarzowym na PPK, będą równe kwocie wpłat podstawowych należnych od kwoty stanowiącej co najmniej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku.

Dopłata jest raz w roku?

Wpłata powitalna wypłacana jest jednorazowo (250 zł), a dopłata roczna raz w roku kalendarzowym (240 zł).

Kiedy jest wypłacana dopłata roczna?

Dopłata roczna jest wypłacana do 15 kwietnia roku następującego po tym w którym nabyliśmy prawo do dopłaty rocznej.

Tzw. dopłaty od Państwa, kiedy te środki zostaną przekazane na rachunki moich pracowników?

W ramach PPK przewiduje się dwa rodzaje zasilenia: jednorazowa wpłata powitalna w wysokości 250 zł oraz coroczna dopłata w wysokości 240 zł, przysługująca za każdy rok gromadzenia środków, jeżeli kwota wpłat będzie równa co najmniej kwocie wpłat podstawowych należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku. Wpłata powitalna pojawi się na rachunku uczestnika w następnym kwartale po przystąpieniu do PPK, a dopłata roczna do 15 kwietnia następnego roku po tym, za który przysługuje dopłata.

Czy wpłata powitalna oraz dopłata roczna są rozliczane przez pracodawcę w jego systemie kadrowo-płacowym?

Nie, zarówno kwota 250 zł wpłaty powitalnej, jak też kwota 240 zł dopłaty rocznej są przekazywane ze środków publicznych bezpośrednio na rachunek uczestnika PPK prowadzony przez instytucję finansową bez pośrednictwa pracodawcy.

IV. Bezpieczeństwo środków gromadzonych w ramach PPK

Czy inwestowanie w ramach PPK jest bezpieczne?

Każde inwestowanie środków na rynku kapitałowym, bez względu na to, czy są to inwestycje w akcje, czy w obligacje, wiąże się z ryzykiem. Aby zapewnić bezpieczeństwo oszczędności przyjęto w ramach PPK obowiązek inwestowania środków w funduszach zdefiniowanej daty. Istotą tych funduszy jest odpowiednio zróżnicowany portfel aktywów, który pozwala osiągnąć optymalny profil oczekiwanego zysku i podejmowanego ryzyka. Wraz z wiekiem oszczędzającego będzie zmieniała się alokacja w poszczególne rodzaje aktywów, co ma ograniczyć ryzyko inwestycyjne w ostatnich latach oszczędzania.

Co z zajęciami komorniczymi, czy należna składa PPK, którą firma powinna odprowadzić będzie podlegała zajęciom?

Zgodnie z art. 95 środki zgromadzone w PPK nie podlegają egzekucji sądowej i administracyjnej (z wyłączeniem alimentów).

Na czym polega prywatny charakter środków w PPK?

Gromadzone środki są naszą własnością.

V. Zmiana pracy

Co się stanie z moimi pieniędzmi jak zmienię pracę?

Środki zostaną przeniesione na rachunek PPK prowadzony przez nowego pracodawcę, chyba że pracownik pisemnie nie wyrazi na to zgody i w takim przypadku środki pozostaną na rachunku prowadzonym przez instytucję finansową właściwą dla byłego pracodawcy do czasu ich wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu.

Co to jest wypłata transferowa?

Wypłata transferowa jest to przeniesienie zgromadzonych środków z jednego rachunku PPK na inny rachunek PPK np. u nowego pracodawcy. Ponadto takie przeniesienie jest także możliwe na IKE lub PPE małżonka po

naszej śmierci lub innej osoby uposażonej czyli tej którą wskażemy w deklaracji lub na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej po osiągnięciu przez uczestnika 60. roku życia, do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Czy można przenieść środki z PPE do PPK?

Nie.

Czy można przenieść środki z PPK do PPE?

Tylko i wyłącznie na rachunek PPE naszego współmałżonka lub osoby uprawnionej po naszej śmierci.

Co w przypadku zmiany pracy?

Zgromadzone środki powinny „iść” za pracownikiem, tak aby pracownik miał środki w jednym PPK. Jednakże jeśli chce to może pozostawić środki w PPK byłego pracodawcy.

Co się stanie z moimi pieniędzmi jak stracę pracę?

Środki nadal pozostaną w PPK i będą dalej inwestowane do czasu wypłaty.

Czy przy utracie pracy będę mógł wypłacić środki z PPK?

Tak, będzie to tzw. zwrot, co oznacza, że 30% zgromadzonych środków, z części finansowanej przez pracodawcę, zostanie przelane do ZUS i zapisane na Twoim koncie w ZUS, jako należna składka, a od pozostałych 70% zapłacisz podatek dochodowy. Dodatkowo zapłacisz podatek dochodowy od 100% środków z Twoich wpłat oraz będziesz musiał zwrócić 100% środków sfinansowanych przez państwo w formie opłaty powitalnej i dopłat rocznych.

VI. Podział środków z PPK

Co się stanie z moimi środkami przy rozwodzie?

W przypadku podziału majątku wspólnego małżonków część środków może zostać przekazana byłemu małżonkowi.

Jak wygląda podział środków gromadzonych w PPK w przypadku rozwodu?

Jeżeli małżeństwo uczestnika PPK uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone na rachunku PPK uczestnika PPK, przypadające byłemu małżonkowi uczestnika PPK w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w formie wypłaty transferowej na rachunek PPK byłego małżonka uczestnika PPK.

Co w przypadku kiedy małżeństwo zostało zawarte np. w wieku 35 lat (mężczyzna i kobieta), wcześniej każdy miał swoje PPK, po roku rozwód – jak w takim przypadku dzielone są środki?

Podział środków następuje tylko za okres trwania związku małżeńskiego.

Ile należy się byłemu współmałżonkowi przy rozwodzie?

Odpowiednio do ustalonego przez sąd podziału majątku

VII. Wypłata

Kiedy można wypłacić środki?

Wypłata jest przewidziana dla osób, które ukończą 60 rok życia. Wtedy będzie można skorzystać w pełni

z przysługujących ulg podatkowych i ZUS. Wcześniejsze wyjęcie środków tj. przed osiągnięciem 60 roku życia jest zdefiniowane jako Zwrot. Jest on możliwy w każdej chwili, ale będzie obciążony podatkami (zryczałtowanym podatkiem dochodowym od zysków kapitałowych, tzw. podatek Belki), zwrotem dopłat ze strony Państwa, a część środków (w wysokości 30%) trafi również do ZUS.

W jaki sposób można dokonać wypłaty oszczędności zgromadzonych w ramach PPK?

Poprzez złożenie wniosku o wypłatę środków do wybranej instytucji finansowej po osiągnięciu 60 roku życia.

Czy jak skończę 60 lat mogę wypłacić całość środków z PPK?

Tak, z tym że od 75% zgromadzonych środków zostanie potrącony zryczałtowany podatek dochodowy od zysków kapitałowych, tzw. podatek Belki. Ustawa o PPK przewiduje wypłatę 25% zgromadzonych środków jednorazowo, a 75% zgromadzonych środków w co najmniej 120 ratach miesięcznych. Uczestnik PPK może wskazać mniejszą liczbę rat miesięcznych, ale wówczas zostanie potrącony ww. podatek.

Czy jak ktoś wypłacił środki z PPK, to może znów przystąpić do PPK?

Jeśli wypłata z PPK nastąpiła w związku z ukończeniem przez pracownika 60 lat i tym samym uzyskaniem uprawnień do wypłaty, to wpłaty do PPK na rzecz tego pracownika są wstrzymywane. Pracownikowi nie są również przyznawane dopłaty roczne. Natomiast istnieje możliwość przystąpienia pracownika, na jego wniosek, do nowego PPK, o ile pracownik zmieni pracodawcę i nie ukończył 70. rok życia.

Czy kwoty wypłaty w ratach będą równe?

Nie, co miesiąc środki są przeliczane poprzez podzielenie kwoty znajdującej się na rachunku PPK należącym do uczestnika przez liczbę miesięcy pozostałych do miesiąca, w którym ma nastąpić wypłata ostatniej raty.

Czy wypłata środków następuje automatycznie?

Nie, wypłata następuje wyłącznie na wniosek uczestnika PPK.

Jeśli ktoś skończy 60 lat i ma środki w kilku PPK. Jak będzie koordynowane to żeby nie wypłacił więcej niż 25%? Czy to obowiązek?

Intencja ustawodawcy jest to, aby PPK niejako „podążyły” za pracownikiem i w przypadku zmiany zakładu pracy była dokonywana wypłata transferowa na PPK u nowego pracodawcy. Jednakże zgodnie z Ustawą, pracownik może być stroną więcej niż jednego PPK, w takim przypadku 25% liczy się na każdą z umów oddzielnie. Obowiązek prawidłowego dokonywania wypłat spoczywa na instytucji finansowej prowadzącej PPK, do której uczestnik PPK złożył wniosek o wypłatę.

Kiedy pracownik ustala ilość rat? Czy raty muszą być równe? Czy jak chciałby większe raty na początku to będzie to opodatkowane jak wcześniejszy zwrot?

Informacje dotyczące ilości rat określone zostają we wniosku o wypłatę środków. Zgodnie z przepisami ustawy wysokość rat stanowi iloraz liczby zapisanych na rachunku jednostek uczestnictwa i liczby miesięcy pozostałych do miesiąca płatności ostatniej raty. Raty nie będą równe, ponieważ środki zgromadzone w PPK będą podlegać aktywnemu zarządzaniu wobec czego wartość jednostek uczestnictwa może ulegać zmianom.

Co to jest świadczenie małżeńskie?

Jest to jedna z możliwości wypłaty środków po osiągnięciu 60 lat. Świadczenie małżeńskie będzie mogło być zrealizowane, jeśli małżonek uczestnika PPK także osiągnie 60. rok życia i oboje oświadczą, że chcą skorzystać w wypłacie w formie świadczenia małżeńskiego. Świadczenie będzie wypłacane przez 120 miesięcy. Świadczenie będzie wypłacane łącznie małżonkom, aż do wyczerpania środków. W razie śmierci jednego z nich, świadczenie będzie wypłacane drugiemu w dotychczasowej wysokości, aż do wyczerpania środków.

Czy w PPK przy wypłacie będę zwolniony z podatku od zysków kapitałowych? Czy wypłata zwolniona jest z podatku Belki?

Tak, jeśli wypłata nastąpi po 60. roku życia.

VIII. Inne dyspozycje finansowe

Jakie trzeba spełnić warunki aby otrzymać wypłatę na wkład własny?

Wypłaty może dokonać każdy uczestnik poniżej 45. roku życia, który podpisze z instytucją finansową odpowiednią umowę określającą zasady i terminy wypłaty oraz zwrotu wypłaconych środków.

Czy są jakieś konsekwencje jeśli dokonam zwrotu środków z PPK przed osiągnięciem 60. roku życia?

Tak, należy uiścić podatek i pokryć inne opłaty związane ze zwrotem (30% środków pieniężnych pochodzących z odkupienia jednostek uczestnictwa, które zostały nabyte z wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający do ZUS oraz na rachunek wskazany przez ministra do spraw pracy kwotą odpowiadającą środkom pieniężnym z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych).

Czy jak mam PPK i wycofam środki, będę mógł oszczędzać od nowa?

Tak.

Jakie dokumenty musi przedstawić pracownik, w celu dokonania wypłaty przy poważnym zachorowaniu, czy wystarczą kopie czy mają być oryginały?

Do wniosku o wypłatę części środków zgromadzonych w PPK w przypadku poważnego zachorowania tego uczestnika PPK, jego małżonka lub dziecka tego uczestnika PPK dołącza się orzeczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 23 lit. a-c ustawy o PPK, lub zaświadczenie lekarza medycyny potwierdzające diagnozę wystąpienia poważnego zachorowania, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 23 lit. d lub e ustawy o PPK. Pracownik powinien przedstawić oryginały, ewentualnie wskazane powyżej dokumenty powinny zostać poświadczone za zgodność z oryginałem.

Czy uczestnik PPK może dokonać zwrotu częściowego? Czy tylko spadkobierca lub były małżonek.

Ustawa o PPK nie przewiduje możliwości dokonania zwrotu częściowego na wniosek uczestnika PPK, ale jednocześnie tego wprost nie zakazuje. Wobec czego należy przyjąć dopuszczalność takiego rozwiązania.

IX. Dziedziczenie

Co stanie się ze środkami z PPK w przypadku śmierci pracownika? Jak wygląda dziedziczenie?

W przypadku gdy zmarły pozostawał w związku małżeńskim część środków zostanie przekazana małżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków (w postaci wypłaty transferowej lub zwrotu), a reszta środków zostanie wypłacona osobom uprawnionym, a jeśli takie osoby nie zostały wskazane to środki zgromadzone w PPK będą dziedziczone na zasadach ogólnych, zgodnie z prawem spadkowym.

Co się stanie z pieniędzmi jeśli nie mam żadnych spadkobierców?

Środki te mogą zostać przekazane osobom uprawnionym wskazanym przez uczestnika PPK. Jeżeli osoby takie nie zostały wskazane, środki zostaną przekazane gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy. Jeżeli nie da się ustalić ostatniego miejsca zamieszkania albo było ono za granicą, środki zostaną przekazane na rzecz Skarbu Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.

Komu pracownik składa wnioski o osobach uprawnionych?

Instytucji finansowej, w której prowadzone jest PPK. Możliwe jest wskazanie jednej lub więcej osób.

Czy można określić kwotę przypadającą na każdego uprawnionego?

Można dokonać procentowego podziału środków, jakie ma otrzymać osoba wskazana przez uczestnika PPK.

W jaki sposób spadkobiercy mogą wnioskować o wypłatę środków?

Na pisemny wniosek złożony instytucji finansowej, w której prowadzone było PPK dla zmarłego.

Czy środki dziedziczone z PPK są opodatkowane podatkiem spadkowym?

Nie. Środki podlegają opłatom w przypadku wydania przez spadkobiercę dyspozycji zwrotu, tj. w przypadku wypłaty środków w formie pieniężnej.

Jak mogę zmienić dane osób uprawnionych?

Poprzez złożenie odpowiedniego wniosku do instytucji finansowej.

Czy osoby uprawnione, spadkobiercy mają swobodę w podjęciu decyzji dot. formy wypłaty środków po zmarłym uczestniku, czy środki z automatu w pierwszej kolejności powinny trafić do PPK tych osób?

Forma wypłaty środków po zmarłym uczestniku zależy od woli tej osoby. W zależności od wniosku osoby uprawnionej, środki po zmarłym uczestniku podlegają wypłacie transferowej do PPK, IKE lub PPE tej osoby lub są zwracane w formie pieniężnej. Zwrot może dotyczyć całości lub części środków zgromadzonych na rachunku PPK zmarłego uczestnika PPK.

Czy wypłata środków (gotówka) po śmierci Uczestnika zwolniona jest z konieczności przekazania 30% do ZUS i „podatku Belki”?

Kwoty otrzymane z tego tytułu są wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 47g) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od konieczności przekazania 30% do ZUS.

Powyższe informacje nie stanowią porady prawnej, w tym podatkowej. Jeżeli macie Państwo dalsze wątpliwości dotyczące pracowniczych planów kapitałowych, rekomendujemy zwrócenie się do profesjonalnego prawnika lub doradcy podatkowego.